

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Sotsiaalminister
määrus
terviktekst
01.06.2002
Hetkel kehtiv

Töötervishoiu- ja tööohutusalase väljaõppe ja täiendõppe kord

Vastu võetud 14.12.2000 nr 80
[RTL 2000, 136, 2157](#)
jõustumine 01.03.2001

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
27.02.2001	RTL 2001, 35, 469	17.03.2001

Määrus kehtestatakse «[Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse](#)»paragrahvi 2 lõike 3 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Käesolev kord reguleerib:
- 1) töökeskkonnavoliniku ja töökeskkonnanõukogu liikmete töötervishoiu- ja tööohutusalast väljaõpet ning täiendõpet;
 - 2) töökeskkonnaspetsialisti täiendõpet;
 - 3) tööandja (tööandja esindaja) täiendõpet, kui ta täidab töökeskkonnaspetsialisti kohustusi;
 - 4) ettevõttes esmaabiandja väljaõpet ja täiendõpet;
 - 5) töötaja töötervishoiu- ja tööohutusalast juhendamist ja väljaõpet töökohal.

2. peatükk ÕPE KOOLITUSASUTUSES

§ 2. Õppe korraldamine

(1) Tööandja korraldab töökeskkonnavolinikule ja töökeskkonnanõukogu liikmetele töötervishoiu- ja tööohutusalase väljaõppe hiljemalt kahe kuu jooksul alates nende valimisest või määramisest. Nende väljaõpet võib teha koolitaja (edaspidi *koolitusasutus*) 24-tunnise õppekava alusel (lisa 1). [[RTL 2001, 35, 469](#)- jõust. 17.03.2001]

(2) Töökeskkonnavolinike ja töökeskkonnanõukogu liikmete täiendõpe korraldatakse kursusena, mille teemad ja õppekava kinnitab koolitusasutus, lähtudes tööandjate ja töötajate vajadustest. Tööandja suunab töökeskkonnavoliniku ja töökeskkonnanõukogu liikmed täiendõppele, kui:

- 1) töökeskkonnas on toimunud olulisi muutusi;
- 2) töökohas vahetatakse või uuendatakse tehnoloogiat või töövahendeid;
- 3) töötervishoidu ja tööohutust reguleerivates õigusaktides on toimunud olulisi muutusi;
- 4) tööinspektor peab seda vajalikuks;
- 5) töökeskkonnavolinik või töökeskkonnanõukogu peab seda vajalikuks.

(3) Töökeskkonnaspetsialist peab läbima täiendõppe koolitusasutuses mitte harvem kui kord viie aasta jooksul, vajadusel ka lõike 2 punktides 1–4 nimetatud juhtudel. Täiendõppe teemad valib ja õppekava kinnitab koolitusasutus tööandja ja töötajate vajadusest lähtuvalt.

(4) Juhul kui tööandja (tööandja esindaja) täidab töökeskkonnaspetsialisti kohustusi ise, peab ta läbima täiendõppe koolitusasutuses mitte harvem kui kord viie aasta jooksul, vajadusel ka lõike 2 punktides 1–4 nimetatud juhtudel.

(5) Iga väljaõppekursus lõpeb osalejate teadmiste kontrolliga.

(6) Koolitusasutus peab väljastama igale õppekursuse lõpetajale või õppepäeval osalejale tunnistuse, kus on märgitud läbitud teemad ja nende mahud, tunnistuse number ja koolitusasutuse nimi.
[RTL 2001, 35, 469- jõust. 17.03.2001]

§ 3. Esmaabiandja väljaõpe ja täiendõpe

(1) Tööandja korraldab ettevõttes esmaabi andvale töötajale väljaõppe hiljemalt ühe kuu jooksul alates tema määramisest.

(2) Ettevõttes esmaabiandja väljaõppe eesmärk on põhiteadmiste ja praktiliste oskuste andmine kannatanu elu päästmiseks õnnetusjuhtumi korral ning esmaabi osutamiseks. Väljaõppekursuse aluseks on Eesti Punase Risti 16-tunnine õppekava (lisa 2).

(3) Tööandja suunab esmaabiandja täiendõppele iga kolme aasta järel. Täiendõppe eesmärk on korrata ja süvendada väljaõppekursusel omandatud teadmisi ja oskusi. Esmaabiandjate täiendõppekursuse minimaalne kestus on kuus tundi.

(4) Esmaabiandjate väljaõpet ja täiendõpet koolitusasutuses võib läbi viia meditsiinitöötaja, kes on läbinud Eesti Punase Risti või muu pädeva asutuse esmaabiõpetajate koolituskursuse ning omab sellekohast tunnistust.

(5) Koolitusasutus peab kursuse lõpetanud esmaabiandjale väljastama pärast teadmiste kontrolli tunnistuse.

§ 3¹. Koolitusasutuse registreerimine

(1) Paragrahvi 1 lõike 1 punktides 1–4 nimetatud koolitusega võivad tegelda Sotsiaalministeeriumis registreeritud koolitusasutused.

(2) Registreerimiseks esitab koolitusasutus Sotsiaalministeeriumile avalduse, milles märgitakse ära:

- 1) koolitusasutuse nimi, tegevuskoha aadress ja kontaktandmed;
- 2) õppekavad (teemad ja nende maht);
- 3) lektorite nimed ja kontaktandmed;
- 4) kasutatavate õppematerjalide loetelu.

(3) Avaldusele tuleb lisada lektorite pädevust tõendavate dokumentide koopiad ja väljastatava tunnistuse näidis.

(4) Sotsiaalministeeriumi pädeval ametnikul on õigus kontrollida töötervishoiu- ja tööohutusalase koolituse kvaliteeti.

[RTL 2001, 35, 469- jõust. 17.03.2001]

3. peatükk **TÖÖTAJA JUHENDAMINE JA VÄLJAÕPE TÖÖKOHAL**

§ 4. Sissejuhatav juhendamine

(1) Töötaja sissejuhatava juhendamise viib l##bi töökeskkonnaspetsialist tööandja kinnitatud juhendi alusel enne töötaja tööle asumist.

(2) Sissejuhatav juhendamine peab sisaldama:

- 1) ettevõtte töökorralduse, sisekorraeskirjade ning töötervishoidu ja tööohutust reguleerivate õigusaktide tutvustamist;
- 2) töötervishoiu ja tööohutuse tagamiseks rakendatavate abinõude tutvustamist;
- 3) juhiseid käitumiseks õnnetusohu või tööõnnetuse korral;
- 4) juhiseid keskkonna saastamisest hoidumiseks;
- 5) töötaja kohustusi ja õigusi vastavalt õigusaktides sätestatule;
- 6) töökeskkonnavoliniku, esmaabiandja ja tööinspektsiooni kohaliku asutuse kontaktandmete tutvustamist.

§ 5. Esmajuhendamine

(1) Töötaja esmajuhendamise töötamiskohal, kus töötaja hakkab oma tööülesandeid täitma, viib läbi tööandja poolt määratud pädev isik.

(2) Esmajuhendamisel tutvustatakse töötajale:

- 1) tööandja poolt koostatud ja kinnitatud ohutusjuhendeid tehtava töö või kasutatavate seadmete, masinate, tööriistade, veokite ja muude töövahendite kohta;

- 2) töökeskkonna ohutegureid ja vajalike isikukaitsevahendite kasutamist;
- 3) ergonoomiliselt õigeid tööasendeid ja -võtteid;
- 4) töötajale ettenähtud töökorraldust;
- 5) tule- ja elektriohutusnõudeid;
- 6) hädaabitelefoni, esmaabivahendite ja tulekustutusvahendite asukohta;
- 7) töökohal kasutatavaid ohumärguandeid ning evakuaatsioonipäasude ja -teede asukohta.

§ 6. Väljaõpe

(1) Väljaõpe ohutute töövõtete omandamiseks korraldatakse töötajale pärast esmajuhendamist, vajadusel ka pärast täiendjuhendamist.

(2) Väljaõpe toimub tööajal tööandja poolt määratud spetsialisti või kogunud töötaja juhendamisel.

(3) Väljaõppe kestuse määrab tööandja sõltuvalt ameti- või kutseala spetsiifikast, keerukusest ning töö ohtlikkusest.

(4) Töötaja lubatakse iseseisvale tööle, kui juhendaja on veendunud, et töötaja tunneb töötervishoiu ja tööohutuse nõudeid ja oskab neid praktikas rakendada.

(5) Tööandja võib töötajale väljaõpet mitte korraldada, kui töötaja on töötanud eelnevalt samalaadsel töö, tunneb ohutuid töövõtteid või kui tema töö laad seda ei nõua.

§ 7. Täiendjuhendamine

(1) Töötaja täiendjuhendamine korraldatakse:

- 1) uute töötervishoiu ja tööohutuse juhendite või õigusaktide kehtestamisel või kehtivate nõuete muutumisel;
- 2) töökorralduse muutmisel või kui tema töös on olnud kolmest kuust pikem vaheaeg;
- 3) tehnoloogia või töövahendite vahetamisel või uuendamisel;
- 4) töötaja ümberpaigutamisel teisele tööle või tema tööülesannete olulisel muutumisel;
- 5) kui töötaja rikkus tööohutusnõudeid, mis põhjustas või oleks võinud põhjustada tööõnnetuse;
- 6) tööde või tegevuse puhul, mis ei kuulu töötaja töölepinguga määratud tööde või ametikohustuste hulka;
- 7) kui struktuuriüksuse juht või töötaja ise peab seda vajalikuks;
- 8) kui tööinspektor peab seda vajalikuks.

(2) Täiendjuhendamise sisu ja mahu määrab tööandja.

§ 8. Juhendamise, väljaõppe ja iseseisvale tööle lubamise registreerimine

(1) Töötaja sissejuhatav, esma- ja täiendjuhendamine, väljaõpe ning töötaja iseseisvale tööle lubamine registreeritakse sellekohases päevikus või andmebaasis, kuhu märgitakse:

- 1) juhendamise või väljaõppe kuupäev ja kestus;
- 2) juhendatava ja juhendaja ees- ja perekonnanimi ning amet;
- 3) struktuuriüksus, kuhu töötaja tööle suunati;
- 4) täiendjuhendamise põhjus;
- 5) töötajale tutvustatud juhendite ja õigusaktide nimetused;
- 6) iseseisvale tööle lubamise kuupäev.

(2) Töötaja kinnitab lõikes 1 nimetatud juhendamist, väljaõpet ning iseseisvale tööle lubamist oma allkirjaga.

§ 9. Määruse jõustumine

Käesolev määrus jõustub 1. märtsil 2001. a.

Sotsiaalministri 14. detsembri 2000. a
määruse nr 80 «Töötervishoiu- ja
tööohutusalase väljaõppe ja täiendõppe kord»
lisa 1

TÖÖKESKKONNAVOLNIKE JA TÖÖKESKKONNANÕUKOGU LIIKMETE VÄLJAÕPPEKURSUSE 24-TUNNINE ÕPPEKAVA

1. teema: ÜLDSÄTTED

- 1.1. Töökeskkonna mõiste
- 1.2. Töökeskkonnas esinevad ohud
- 1.3. Tööolme
- 1.4. Tööandja ja töötaja kohustused ja õigused
- 1.5. Tööõnnetus ja kutsehaigestumine (registreerimine, teatamine, uurimine)
- 1.6. Õnnetusoht
- 1.7. Tööandja ja töötaja vastutus

1.8. Riiklik järelevalve
2. teema: TÖÖTERTVISHOIU JA TÖÖOHUTUSE KORRALDUS

2.1. Riigi tasandil:

- struktuur töökeskkonnasüsteemis
- õiguslikud alused

2.2. Ettevõtte tasandil:

- töökeskkonnaspetsialist
- töökeskkonnavolinik
- töökeskkonnanõukogu

2.3. Sisekontroll, töötervishoiu ja tööohutuse tegevuskava

2.4. Töötajate tervisekontroll

2.5. Koostöö

3. teema: RISKIANALÜÜS

3.1. Riskianalüüsi mõiste

3.2. Töökeskkonna ohutegurid, nende mõju tervisele:

- füüsilised ohutegurid
- keemilised ohutegurid
- bioloogilised ohutegurid
- füsioloogilised ja psühholoogilised ohutegurid

3.3. Riski hindamise meetodid

3.4. Riskide ohjamise abinõud

3.5. Ergonoomia

Kursuse omandamise kontroll

Sotsiaalministri 14. detsembri 2000. a
määruse nr 80 «Töötervishoiu- ja
tööohutusalase väljaõppe ja täiendõppe kord»
lisa 2

ETTEVÕTTES ESMAABIANDJATE VÄLJAÕPPEKURSUSE 16-TUNNINE ÕPPEKAVA

Õppekava aluseks on võetud Eesti Punase Risti poolt koostatud esmaabi põhikursus, millele omistati 12. oktoobril 1997. a sertifikaat, mis on kooskõlas Euroopa Punase Risti ja Punase Poolkuu esmaabi õpetamise standardiga.

Teema, sisu

1. Sissejuhatus

Esmaabi olemus, kannatanu seisundi hindamine, esmaabi andmise taktika.

2. Elustamine

Uppunu elustamine; elustamine elektriga seotud õnnetuste ja südameinfarkti korral; võõrkeha eemaldamine hingamisteedest; esmaabi osutamine ajukahjustuse korral.

3. Välised verejooksud ja šokk

Verejooksu peatamise võtted; šoki olemus ja selle tunnused.

4. Haavad

Haavade teke; sidumise tehnika ja reeglid; kolmnurkrätiku kasutamine; praktiliste oskuste omandamine sidumisel.

5. Traumad ja luumurrud

Lahtiste ja kinniste luumurdude iseloomustus; luumurdudega kaasnevad ohud; liigesetraumad (nihestused, nikastused, põrutused); lahastamise viisid.

6. Mürgistused, söövitused, põletused, külmakahjustused

7. Kursuse omandamise kontroll

Teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste kontrollimine testide abil.